

3. Впровадження та поширення знань стосовно енергоефективності та ефективного використання ресурсів. Підвищення свідомості приватних осіб та суб'єктів господарювання всіх рівнів.

По першому заходу планується впровадити такі проекти: «Енергоефективна будівля»; «Економне водопостачання»; «Енергоефективний дім»; «Енергоефективний заклад культури»; «Економічне водовідведення»; «Ефективне тепловиробництво»; «Енергоефективний медичний заклад»; «Енергоефективний освітній заклад».

По другому заходу вбачають необхідним реалізувати проект «Харків – провідний центр виробництва енергоресурсоефективного обладнання»; по третьому заходу – «Центр енергоресурсоефективності «Чистий Харків».

Вказані заходи, включаючи представлені на них фінансові плани, мають забезпечити Харківському регіону зростання конкурентоспроможності і частки валового регіонального продукту. Недоліком даного підходу є те, що не розраховується сукупний вплив заходів на підвищення рівня сталого розвитку Харківського регіону.

Список використаних джерел:

1. План заходів на 2018 – 2020 роки з реалізації «Стратегії розвитку Харківської області на період до 2020 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.oblrada.kharkov.ua/ua/962698/18vor/VK/11845.
2. Особливості реформування ринкових механізмів у галузі водопостачання та водовідведення / О. М. Тищенко, М. О. Кизим, Т. П. Юр'єва, С. Ю. Юр'єва, І. В. Покуца // Реформування житлово-комунального господарства: теорія, практика, перспективи: монографія. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2008. – С. 41-80.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Г. Г. СОБОЛЄВА, канд. екон. наук, доц.

В. М. САВЧЕНКО, студентка

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

svchnk20@gmail.com

У наші дні й надалі набуває гостріше питання яке охоплює важливі сфери нашого повсякденного життя – як уникнути погіршення екологічних проблем в Україні та при цьому продовжувати забезпечувати якісними продовольчими товарами, задовільнити суспільні потреби та надалі удосконалити виробничу діяльність. Найголовнішим чинником є відходи. Відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи

виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення [1]. Україна успадкувала від СРСР аномальні техногенні зміни головних стратегічних природних ресурсів, що впливають на екологічну складову національної безпеки держави. Існуюча в Україні система моніторингу довкілля не забезпечує проведення систематичних і обґрунтованих оцінок гранично допустимих змін природних екосистем та техногенних навантажень на них і характеру основних джерел загроз екологічній безпеці та потребує кардинального удосконалення [2].

Стратегія розвитку 2020, яка була підписана у 2014 році, представляє собою концепцію сталого розвитку, одна з головна програм – боротьба з екологічними змінами, уникнення потепління, доведення частки відновлювальних джерел до 20%, зменшення шкідливих відходів в атмосферу. На зараз потрібно рівнятися на найяскравіший приклад успішної реалізації цієї стратегії – Німеччину. Завдяки використанню фінансових інструментів: інвестиції, податків, державних видатків, грантів, субсидій ця країна досягла масштабних та позитивних результатів.

У разі великої кількості викиду парникових газів держава встановила обмеження, якщо підприємство перевищує їх, то на виробництво накладається штраф. Слід зазначити, що Україна нові проекти та плани. Наприклад, у 2017 році було прийнято Стратегію управління відходами в Україні 2030. Крім того, планується комплекс із переробки відходів. На Харківщині буде збудовано найсучасніший в Україні полігон твердих побутових відходів (ТПВ). Планується їх розподільне збирання та сортування для подальшої переробки. Будівництво здійснюється в рамках спільного проекту з Міжнародним банком реконструкції та розвитку. Після завершення будівництва комплексу тут постійно працюватиме 100 робітників. Тобто еколого-орієнтований розвиток підприємства має великі перспективи в майбутньому.

Але крім цього, треба збільшити та зафіксувати екологічний податок для подальшого впровадження сучасних технологій. Виробництвам потрібно виділити гроші на оснащення баками для поділу сміття, для того щоб уникнути нестачі вторинної сировини.

Отже, розв'язок питання є довгостроковим процесом послідовних кількісних і якісних змін у системі «підприємство», у результаті яких виникає раніше не існуючий склад елементів цієї системи й взаємозв'язків між ними, які, у свою чергу, є передумовою для становлення нової системної вартісної цілісності. Тільки при якісній взаємодії між народом та державою буде видно явні результати спільних зусиль.

Список використаних джерел:

1. Закон України про відходи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%>
2. “Індикатор стану екологічної безпеки держави” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www3.niss.gov.ua/articles/993/>